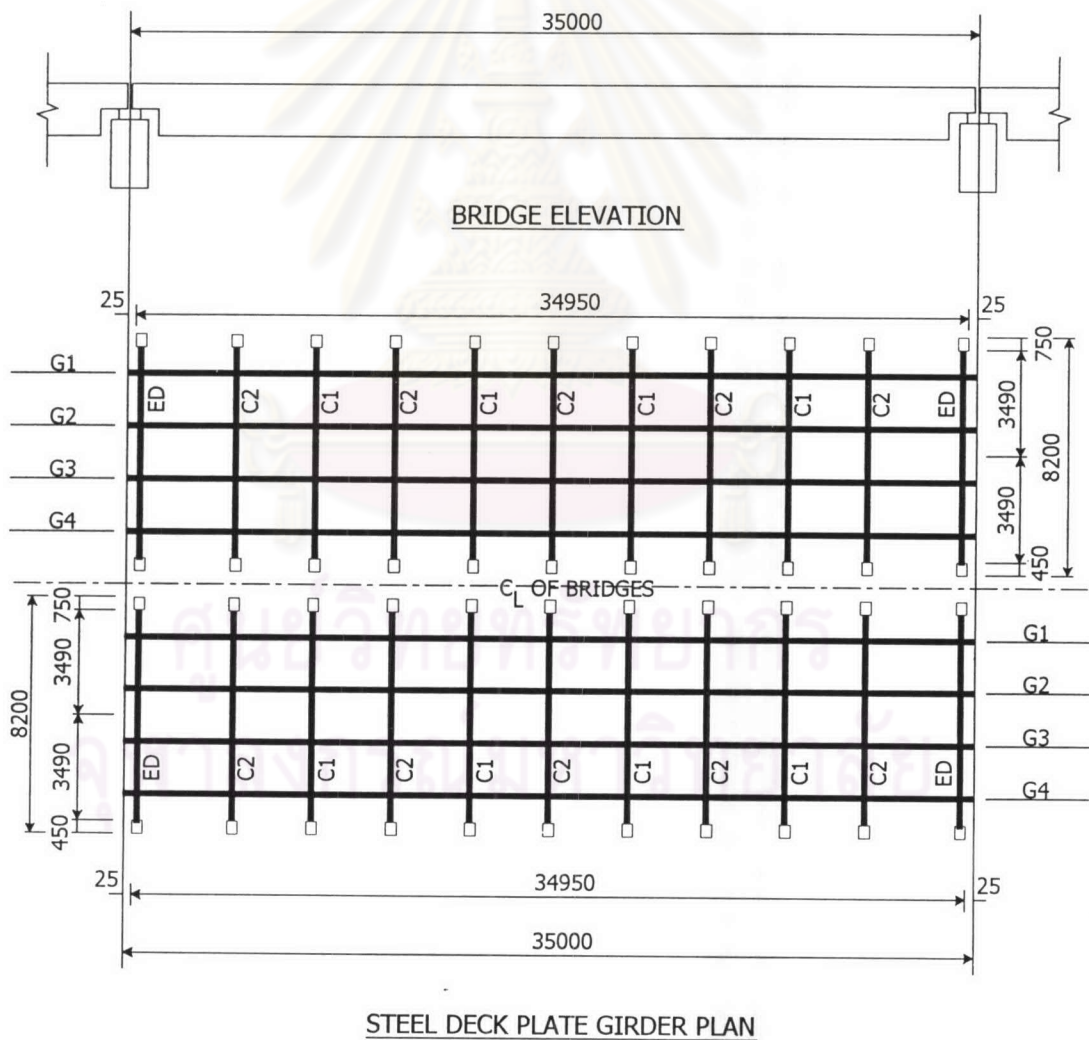

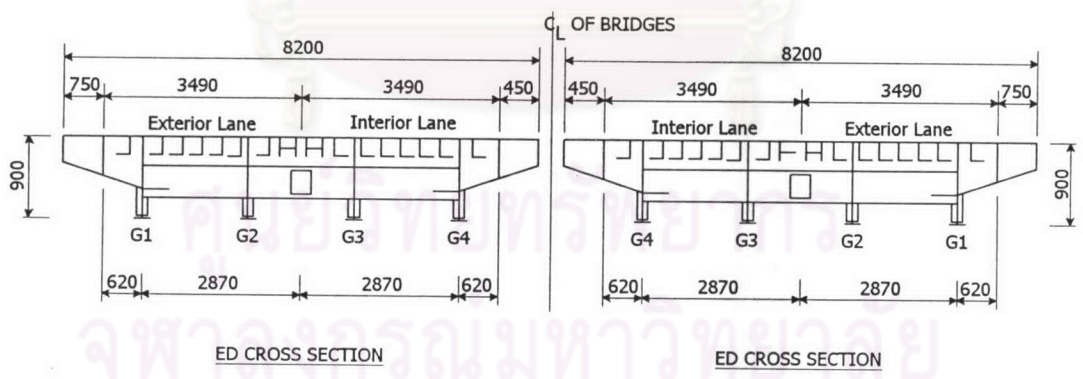
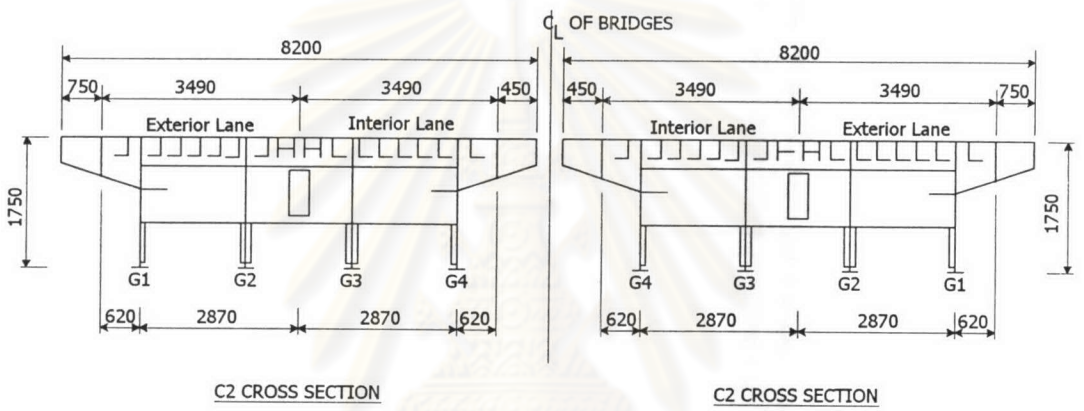
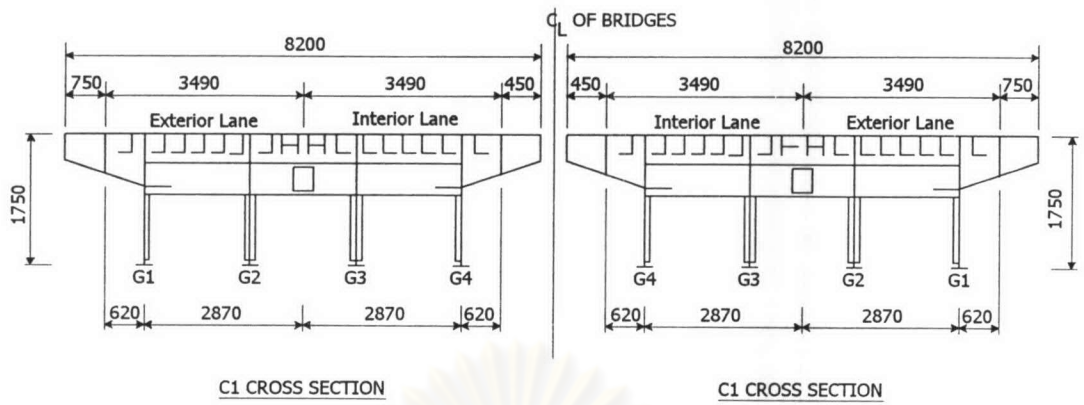
บทที่ 3

การตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองที่ใช้ในการสร้างความเครียด

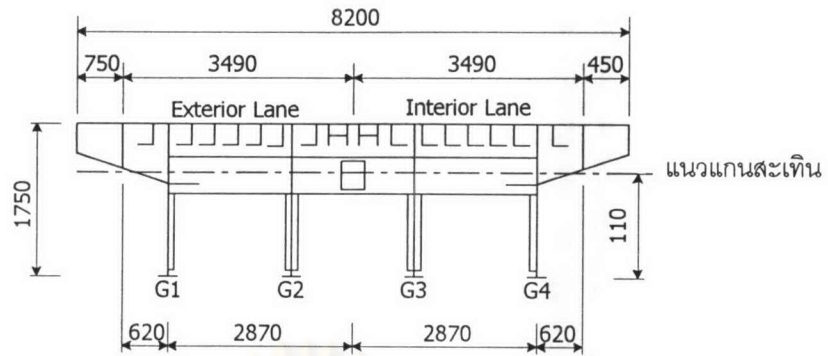
ในบทนี้จะทำการตรวจสอบความถูกต้องของแบบจำลองที่ได้จากบทที่ 2 โดยทำการตรวจสอบการโก่งตัวของสะพาน ตรวจสอบสัญญาณความเครียด และตรวจสอบการสั่นไหวของรถ ซึ่งงานวิจัยครั้งนี้ได้ใช้สะพานข้ามทางแยกรัชโยธินเป็นกรณีศึกษา (Boonchu : 1998) ซึ่งมีรายละเอียดดังรูปที่ 3.1 - 3.3 โดยที่คุณสมบัติต่างๆของทั้งสะพานและรถบรรทุกมีค่าดังนี้คือ ความถี่ธรรมชาติของสะพานในโหมดการดัดโหมดที่ 1, 2 และ 3 เท่ากับ 3.2, 12.8 และ 28.8 Hz ตามลำดับ ความถี่ธรรมชาติของสะพานในโหมดการบิดโหมดที่ 1 เท่ากับ 2.5 Hz สัดส่วนความหน่วงของสะพานในโหมดเท่ากับ 0.01 สติฟเนสของเพลาน้ำ (k_f) เพลาลัง (k_r) และความหน่วงของเพลาน้ำ (c_f) เพลาลัง (c_r) ของรถบรรทุกเท่ากับ 0.635×10^6 N/m, 6.345×10^6 N/m, 1.31×10^4 N.s/m และ 5.66×10^4 N.s/m ตามลำดับ

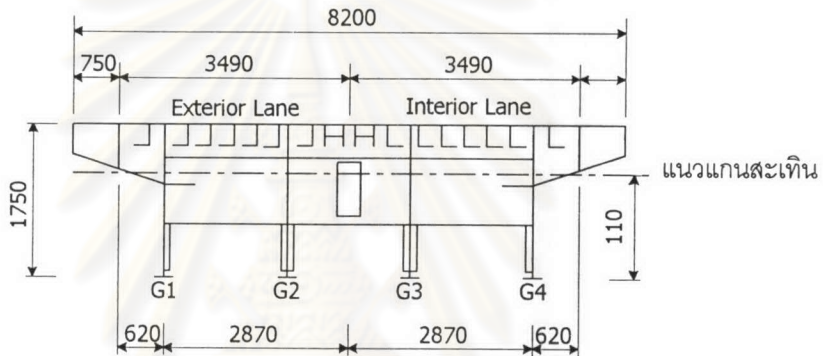
รูปที่ 3.1 รูปด้านข้างและผังของสะพานข้ามทางแยกรัชโยธิน (หน่วย มิลลิเมตร)

รูปที่ 3.2 รูปตัดของส่วน C1, C2 และ ED (หน่วย มิลลิเมตร)

C1 CROSS SECTION

C2 CROSS SECTION

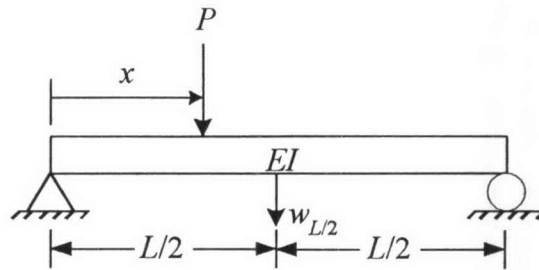
รูปที่ 3.3 ตำแหน่งแนวแกนสะพานของส่วน C1 และ C2 (หน่วย มิลลิเมตร)

3.1 การตรวจสอบการโก่งตัวของสะพาน

ซึ่งการตรวจสอบแบ่งออกเป็น การตรวจสอบทางสถิติ และการตรวจสอบทางพลศาสตร์ โดยที่การตรวจสอบทางพลศาสตร์จะพิจารณาผลของความขรุขระของผิวบนสะพาน แนวการเคลื่อนที่ของรถ และความเร็วของรถ

3.1.1 การตรวจสอบทางสถิติ

สมการการโก่งตัวที่ตำแหน่งตรงกลางของคานที่มีจุดรองรับแบบธรรมดา (simple supports) เมื่อมีน้ำหนักมากระทำที่ระยะ x ใดๆ เมื่อวัดจากปลายด้านซ้ายของคานดังรูปที่ 3.4 จะได้ว่า

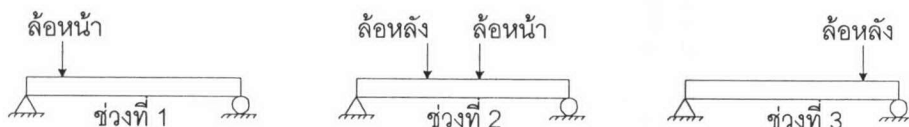

รูปที่ 3.4 แบบจำลองของคานที่มีจุดรองรับแบบธรรมดา

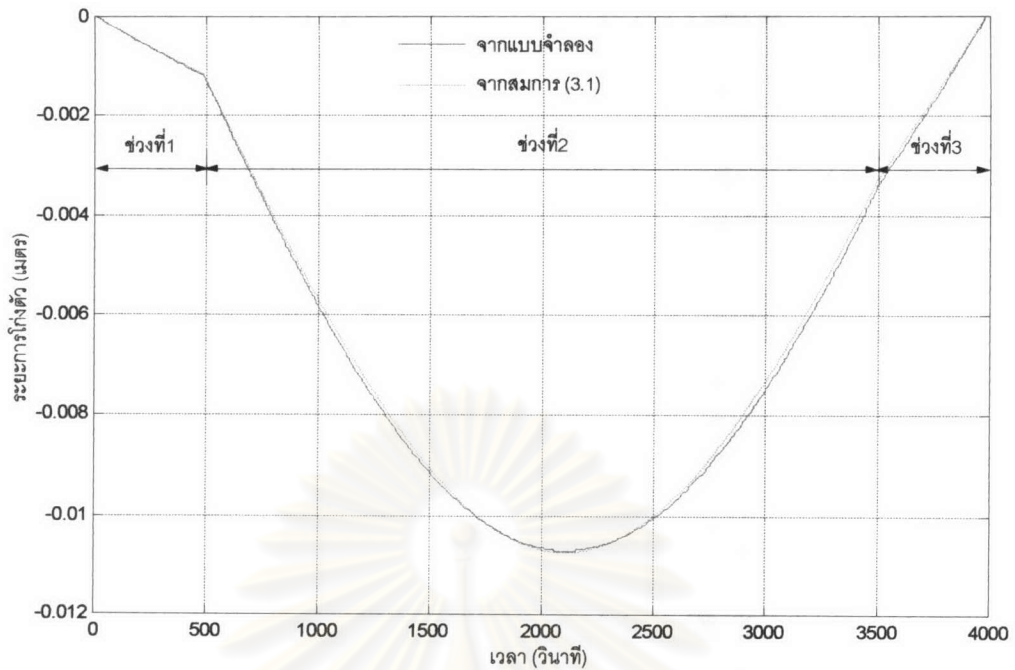
$$w_{L/2} = \begin{cases} \frac{P}{6EI} \left[\left(\frac{L}{2} - x\right)^3 + \frac{3L^2}{8} (L - x) - \frac{1}{2} (L - x)^3 \right] & \text{เมื่อ } 0 < x < \frac{L}{2} \\ \frac{P(L - x)}{12EI} \left[\frac{3L^2}{4} - (L - x)^2 \right] & \text{เมื่อ } \frac{L}{2} < x < L \end{cases} \quad (3.1)$$

จากแบบจำลองที่ได้นำเสนอขึ้นมา นั้น เราจะกำหนดให้รถมีการเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว v ดังนั้นถ้ากำหนดให้รถเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว น้อยมาก ผลที่ได้จากแบบจำลองก็จะเปรียบเสมือนการนำรถไปวางไว้ยังจุดต่างๆ บนสะพานในทางสถิติ โดยเราจะทำการตรวจสอบการโก่งตัวของจุดกึ่งกลางของคานที่เวลา t ใดๆ โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

- 3.1.1.1 กำหนดให้รถเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว 0.01 เมตร/วินาที ในแนวกลางของสะพาน (เพื่อให้สะพานเกิดการโก่งตัวเนื่องจากการตัดเท่านั้น) บนถนนเรียบโดยสมมติว่าไม่มีความขรุขระเพื่อลดผลของพลศาสตร์ โดยมีระยะห่างระหว่างเพลหน้าและเพลหลังเท่ากับ 4.8 เมตร สะพานยาว 35 เมตร กว้าง 8.2 เมตร
- 3.1.1.2 กำหนดให้เวลาที่ล้อหน้าเริ่มเข้ามาบนสะพานเท่ากับ 0 วินาที ดังนั้นเราสามารถแบ่งการเคลื่อนที่ของรถออกเป็น 3 ช่วงคือ ช่วงที่ 1 ช่วงที่ล้อหน้าอยู่บนสะพานเพียงล้อเดียว ช่วงที่ 2 ช่วงที่ล้อหน้าและล้อหลังอยู่บนสะพาน และช่วงที่ 3 ช่วงที่ล้อหลังอยู่บนสะพานเพียงล้อเดียว ซึ่งเวลาที่ล้อหลังเริ่มเข้ามาในสะพาน เท่ากับ 480 วินาที เวลาที่ล้อหน้าออกจากสะพานเท่ากับ 3500 วินาที และเวลาที่ล้อหลังออกจากสะพานเท่ากับ 3980 วินาที ซึ่งสามารถแสดงได้ดังรูปที่ 3.5 และ 3.6
- 3.1.1.3 เขียนกราฟตามสมการ (3.1) โดยเปลี่ยนแกนพิกัดระยะทาง x ใดๆ เป็นแกนพิกัดเวลา t ใดๆ แล้วทำการเปรียบเทียบกับผลที่ได้จากแบบจำลองที่นำเสนอขึ้นมา

รูปที่ 3.5 การเข้ามาบนสะพานของล้อหน้าและล้อหลังในแต่ละช่วง

รูปที่ 3.6 กราฟเปรียบเทียบการโก่งตัวที่จุดกึ่งกลางคาน ณ เวลาใดๆ ระหว่างแบบจำลองกับสมการ (3.1)

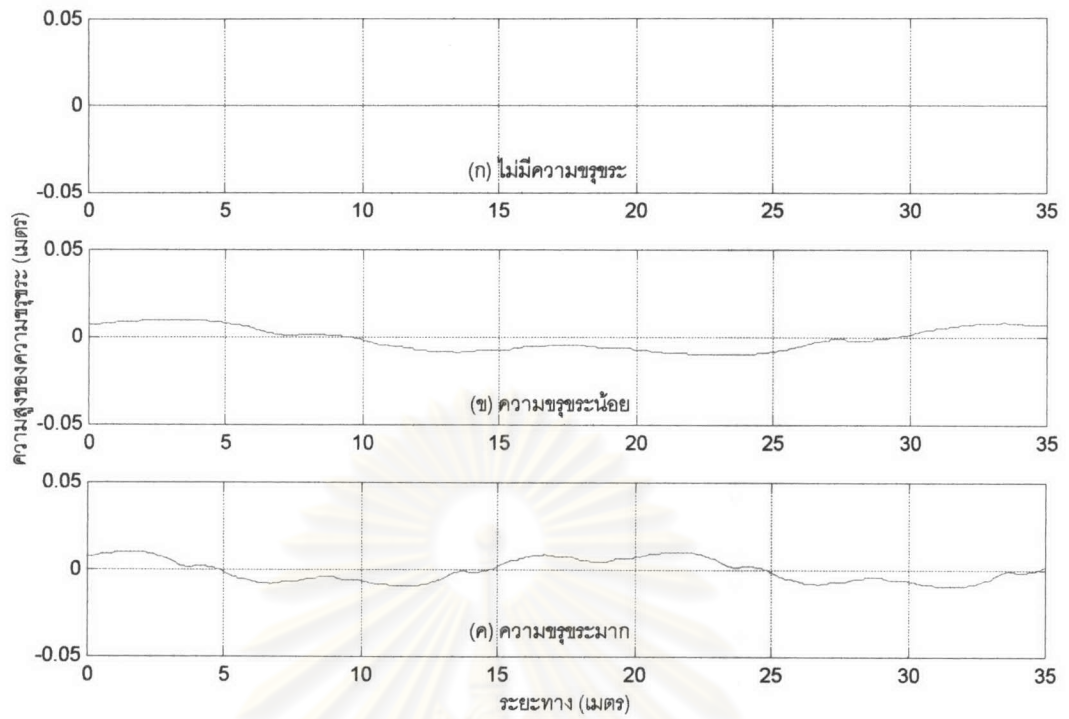
จากรูปที่ 3.6 จะเห็นได้ว่าผลที่ได้จากสมการ (3.1) กับผลที่ได้จากแบบจำลองเกือบจะซ้อนทับกันพอดี แสดงว่าแบบจำลองที่นำเสนอขึ้นมา มีความน่าเชื่อถือในการตรวจสอบทางสถิติ

3.1.2 การตรวจสอบทางพลศาสตร์

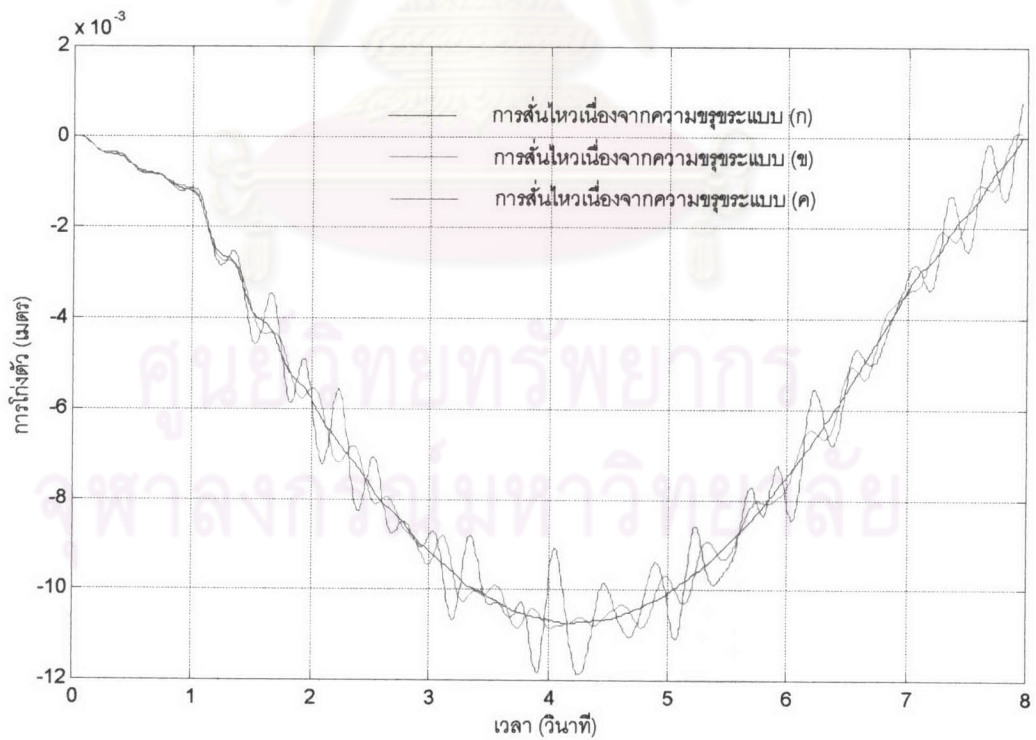
เราจะศึกษาถึงผลของความขรุขระของผิวบนสะพาน แนวการเคลื่อนที่ของรถ ความเร็วของรถว่าจะมีผลอย่างไรต่อการโก่งตัวของสะพาน ซึ่งเราจะพิจารณาที่จุดกึ่งกลางของคาน G1 และ G4

3.1.2.1 พิจารณาผลการโก่งตัวของสะพานเนื่องมาจากความขรุขระของผิวบนสะพาน

ในหัวข้อนี้จะกำหนดให้รถเคลื่อนที่ในแนวกลางของสะพานด้วยความเร็ว 5 เมตร/วินาที บนผิวทางที่มีความขรุขระแบบต่างๆ ตามรูปที่ 3.7 การโก่งตัวของสะพานที่จุดกึ่งกลางเมื่อเวลาใดๆ สามารถแสดงได้ดังรูปที่ 3.8 โดยที่การสั่นไหวของสะพานที่มีความขรุขระจะมีการกระจายตัวรอบการสั่นไหวของสะพานที่ไม่มีความขรุขระ และที่ความขรุขระมากขึ้นการสั่นไหวก็จะมีค่ามากขึ้นซึ่งจากรูปที่ 3.8 การสั่นไหวของสะพานที่มีความขรุขระมากจะมีค่าประมาณ 12% ของการสั่นไหวของสะพานที่ไม่มีความขรุขระ

รูปที่ 3.7 หน้าข้างความขรุขระของผิวถนนบนสะพานในแบบต่างๆ

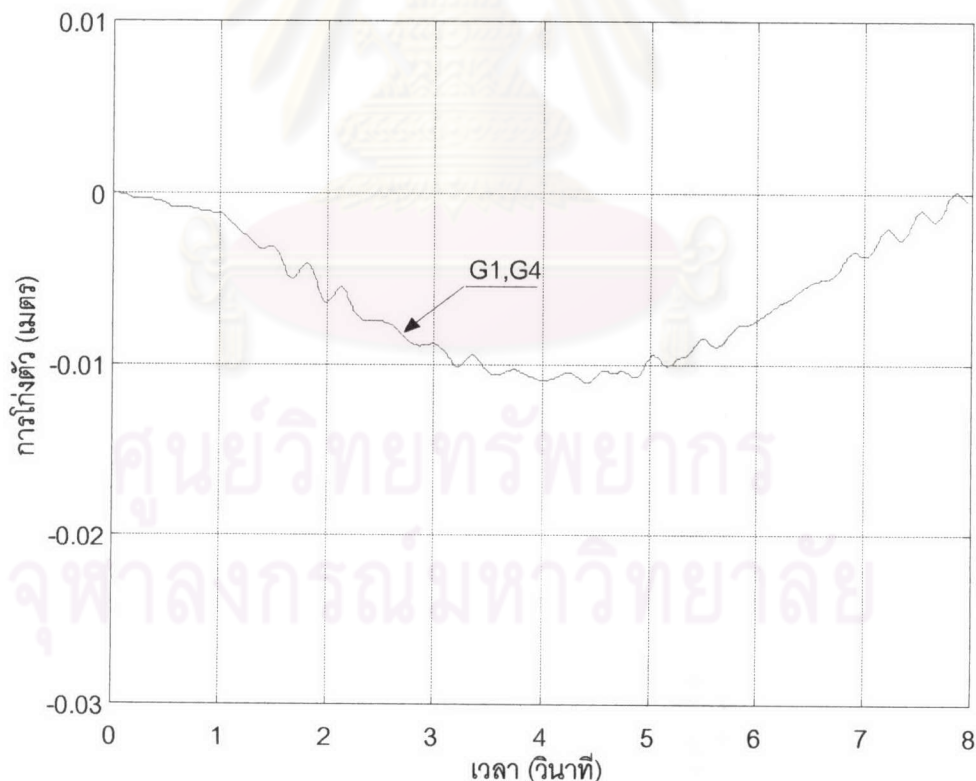

รูปที่ 3.8 การสั่นไหวของสะพานที่จุดกึ่งกลาง ณ เวลาใดๆ เนื่องจากความขรุขระแบบต่างๆ

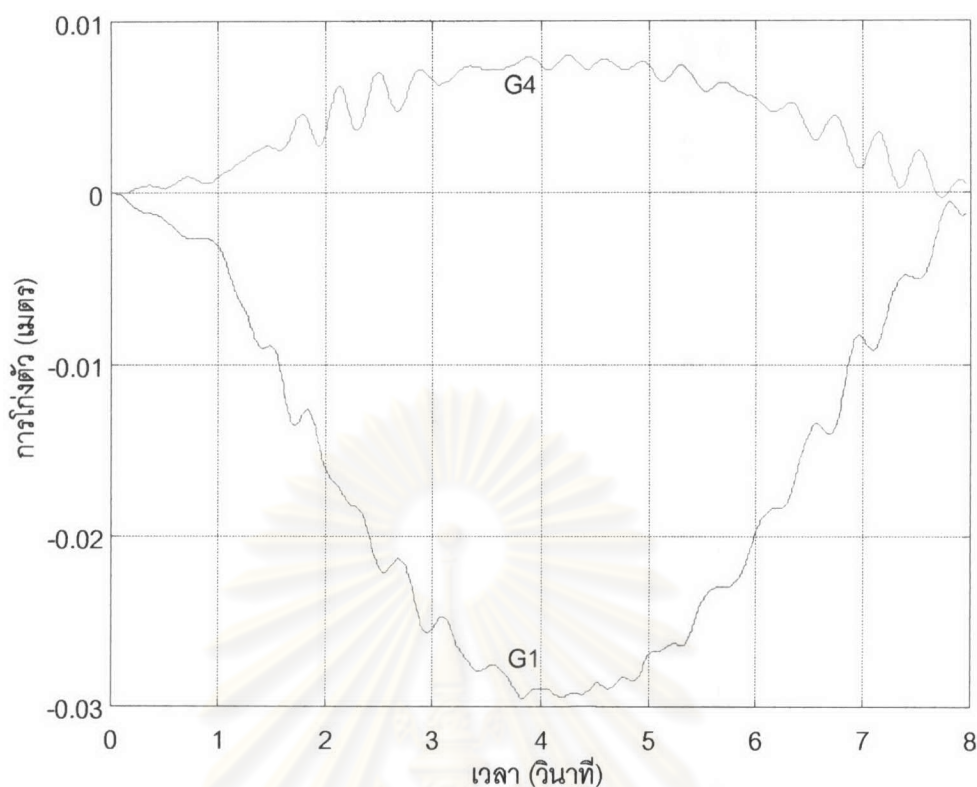
3.1.2.2 พิจารณาผลการโค้งตัวของสะพานเนื่องมาจากแนวการเคลื่อนที่ของรถ

ในหัวข้อนี้จะกำหนดให้รถเคลื่อนที่ด้วยความเร็ว 5 เมตร/วินาที บนผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข) ที่ตำแหน่งแนวกลางและเลนนอกของสะพาน ซึ่งเมื่อรถวิ่งอยู่ในแนวกลางของสะพาน การสั่นไหวของสะพานควรจะเกิดจากโหมดการดัดเพียงอย่างเดียว จากรูปที่ 3.9 แสดงให้เห็นว่าการสั่นไหวที่จุดกึ่งกลางของคาน G1 ณ เวลาใดๆ จะเหมือนกับการสั่นไหวที่จุดกึ่งกลางของคาน G4 ณ เวลาใดๆ นั่นคือการสั่นไหวของสะพานเกิดจากโหมดการดัดเพียงอย่างเดียวโดยที่ไม่มีโหมดการบิดเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งสอดคล้องกับแบบจำลองที่ได้นำเสนอขึ้นมา

ในขณะที่เมื่อรถวิ่งอยู่เลนนอก (exterior lane) สะพานจะรับน้ำหนักแบบเยื้องศูนย์ ดังนั้นการสั่นไหวของสะพานเนื่องจากโหมดการดัดแล้ว ควรจะยังมีการสั่นไหวอันเนื่องมาจากโหมดการบิดอีกด้วย ซึ่งจากรูปที่ 3.10 แสดงให้เห็นว่าแบบจำลองได้รวมผลของการบิดของสะพานไว้ด้วย ดังแสดงได้จากคาน G1 มีการโก่งตัวลง ในขณะที่คาน G4 มีการโก่งตัวขึ้นซึ่งเป็นลักษณะการสั่นไหวเนื่องมาจากโหมดการบิดของสะพาน ซึ่งสอดคล้องกับแบบจำลองที่ได้นำเสนอขึ้นมา

รูปที่ 3.9 การโก่งตัวที่จุดกึ่งกลางของคาน G1 และคาน G4 ณ เวลาใดๆ เมื่อรถวิ่งอยู่ในแนวกลางของสะพาน ด้วยความเร็ว 5 เมตร/วินาที บนผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข)

รูปที่ 3.10 การสั่นไหวที่จุดกึ่งกลางของคาน G1 และคาน G4 ณ เวลาใดๆ เมื่อรถวิ่งอยู่ในเลนนอกของสะพาน ด้วยความเร็ว 5 เมตร/วินาที บนผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข)

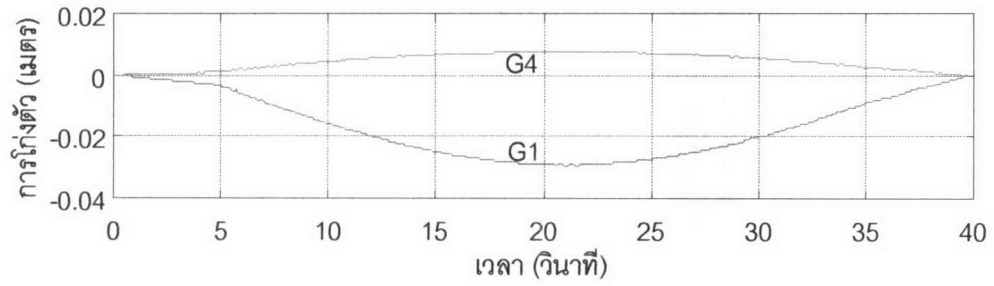
3.1.2.3 พิจารณาการโก่งตัวของสะพานเนื่องมาจากความเร็วของรถ

ในหัวข้อนี้จะกำหนดให้รถวิ่งในตำแหน่งเลนนอกของสะพานบนผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข) ด้วยความเร็วต่างๆกัน คือ 1, 5, 10, 20 เมตร/วินาที และพิจารณาที่การโก่งตัว ณ ตำแหน่งตรงกลางของคาน G1 และคาน G4 เมื่อเวลาใดๆ จากรูปที่ 3.11(ก-ง) จะเห็นได้ว่า เมื่อความเร็วสูงขึ้นการสั่นไหว ณ ตำแหน่งตรงกลางของคาน G1 และคาน G4 เมื่อเวลาใดๆจะมีความถี่ของการสั่นไหวน้อยลง โดยที่คาน G1 จะมีการโก่งตัวลงและคาน G4 จะมีการโก่งตัวขึ้นซึ่งเหมือนกับที่ได้กล่าวมาแล้วข้างต้น

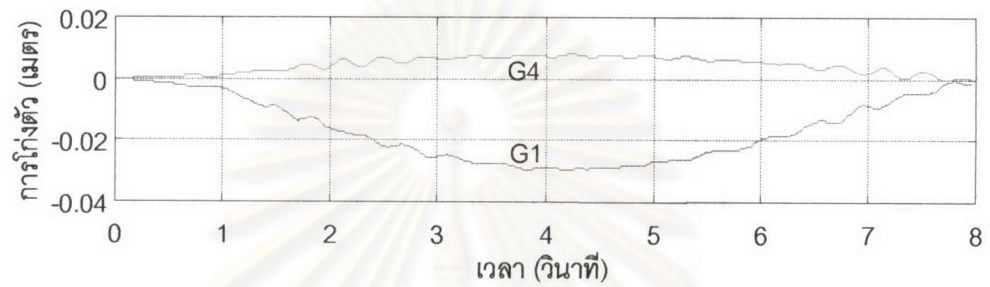
3.2 การตรวจสอบสัญญาณความเครียด

ทำการตรวจสอบโดยพิจารณาตัวแปรต่างๆ เช่นเดียวกับการตรวจสอบการโก่งตัวทางพลศาสตร์ ซึ่งจากรูปที่ 3.12 - 3.14(ก-ง) จะเห็นได้ว่าสัญญาณความเครียดที่ตำแหน่งกึ่งกลางของคาน G1 และ G4 ณ เวลาใดๆ จะมีรูปร่างลักษณะคล้ายกับการสั่นไหวที่ตำแหน่งกึ่งกลางของคาน G1 และคาน G4 ณ เวลาใดๆ ดังรูปที่ 3.9 - 3.11(ก-ง)

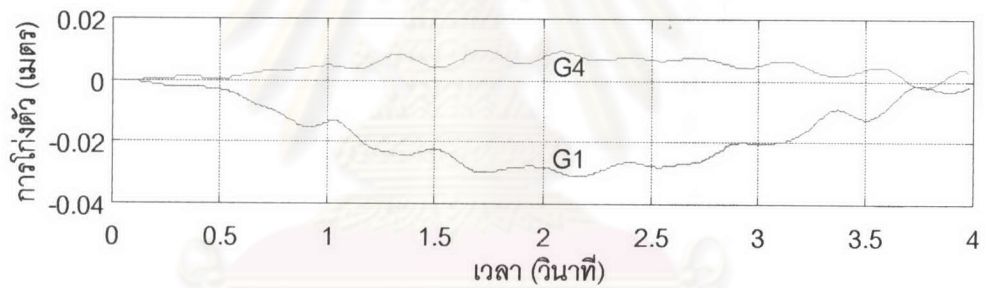

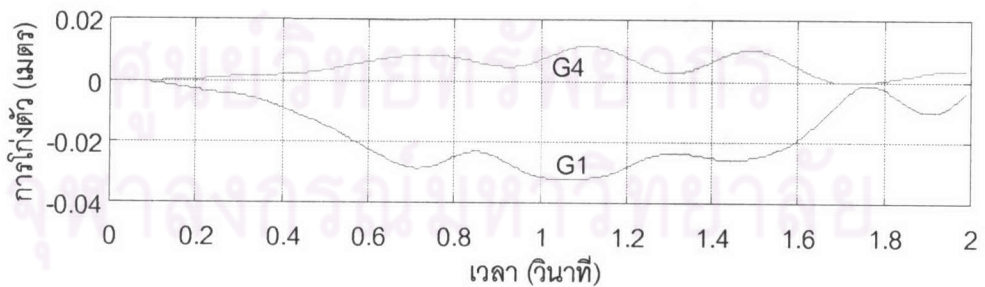
(ก) ความเร็วเท่ากับ 1 เมตร/วินาที

(ข) ความเร็วเท่ากับ 5 เมตร/วินาที

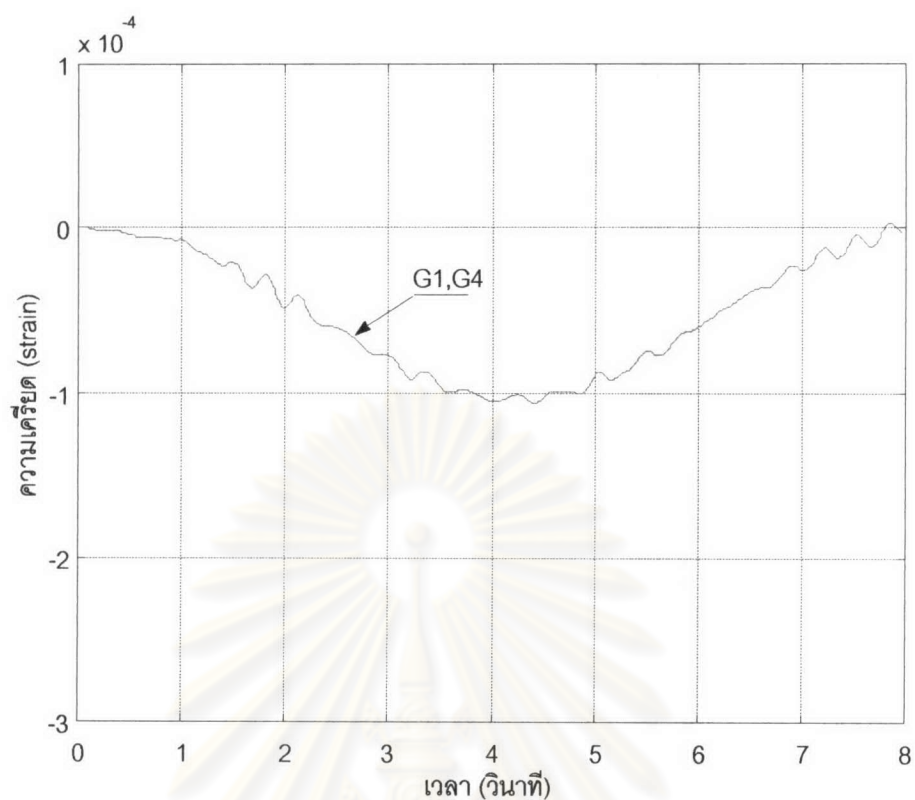

(ค) ความเร็วเท่ากับ 10 เมตร/วินาที

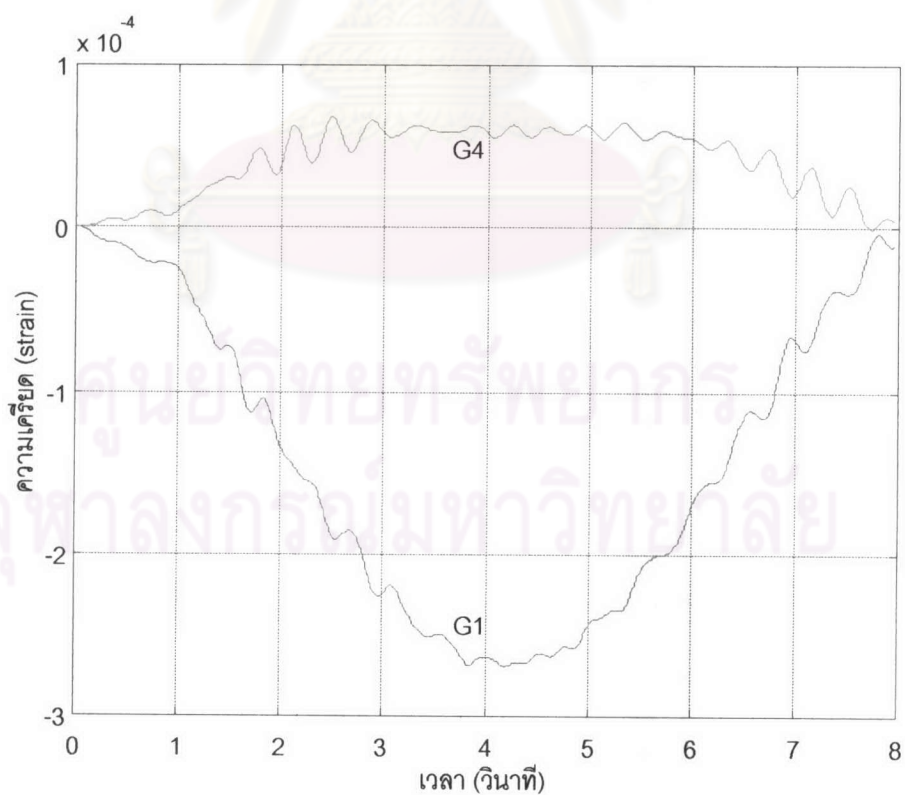

(ง) ความเร็วเท่ากับ 20 เมตร/วินาที

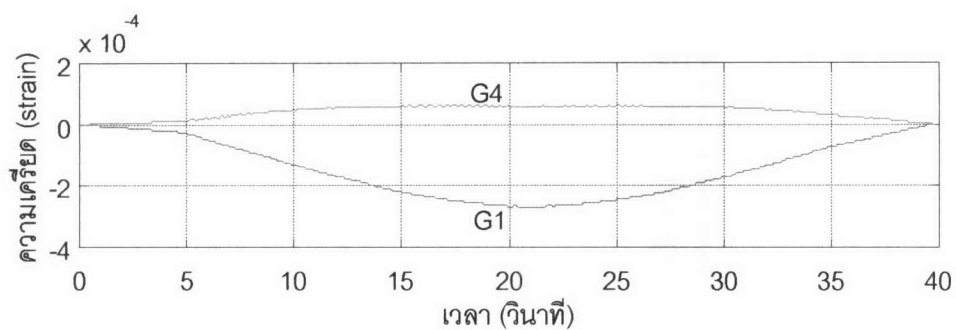
รูปที่ 3.11 การโก่งตัวที่จุดกึ่งกลางของคาน G1 และคาน G4 ณ เวลาใดๆ เมื่อรถวิ่งอยู่ในเลนนอกของสะพานบน
 ผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข) ด้วยความเร็วรถต่างๆกัน

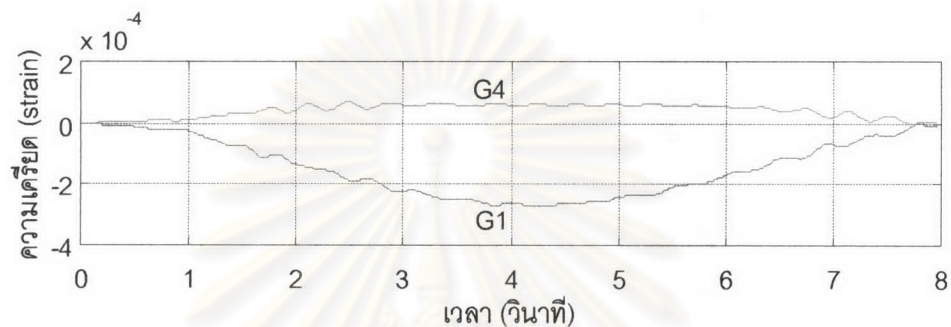
รูปที่ 3.12 ความเครียดที่จุดกึ่งกลางของห้องคาน G1 และ G4 ณ เวลาใดๆ เมื่อรถวิ่งอยู่ในแนวกลางของสะพานด้วยความเร็ว 5 เมตร/วินาที บนผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข)

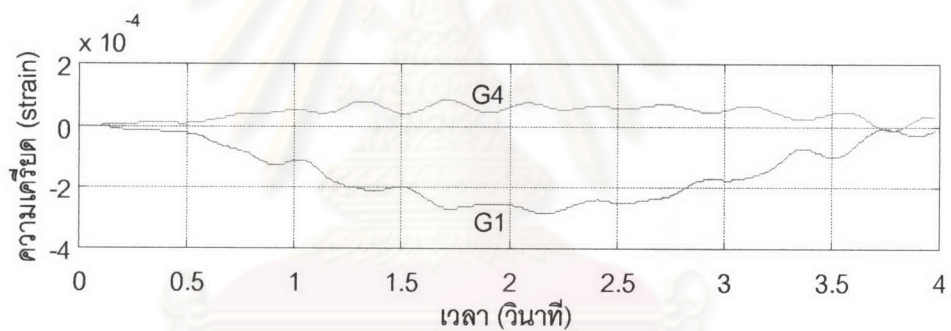
รูปที่ 3.13 ความเครียดที่จุดกึ่งกลางของห้องคาน G1 และ G4 ณ เวลาใดๆ เมื่อรถวิ่งอยู่ในเลนนอกของสะพานด้วยความเร็ว 5 เมตร/วินาที บนผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข)

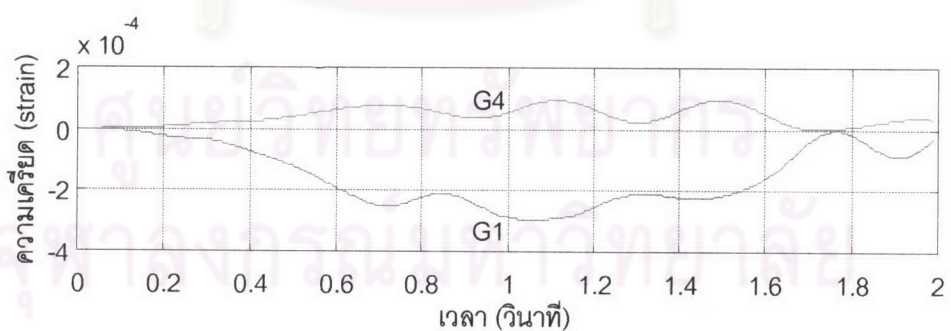
(ก) ความเร็วเท่ากับ 1 เมตร/วินาที

(ข) ความเร็วเท่ากับ 5 เมตร/วินาที

(ค) ความเร็วเท่ากับ 10 เมตร/วินาที

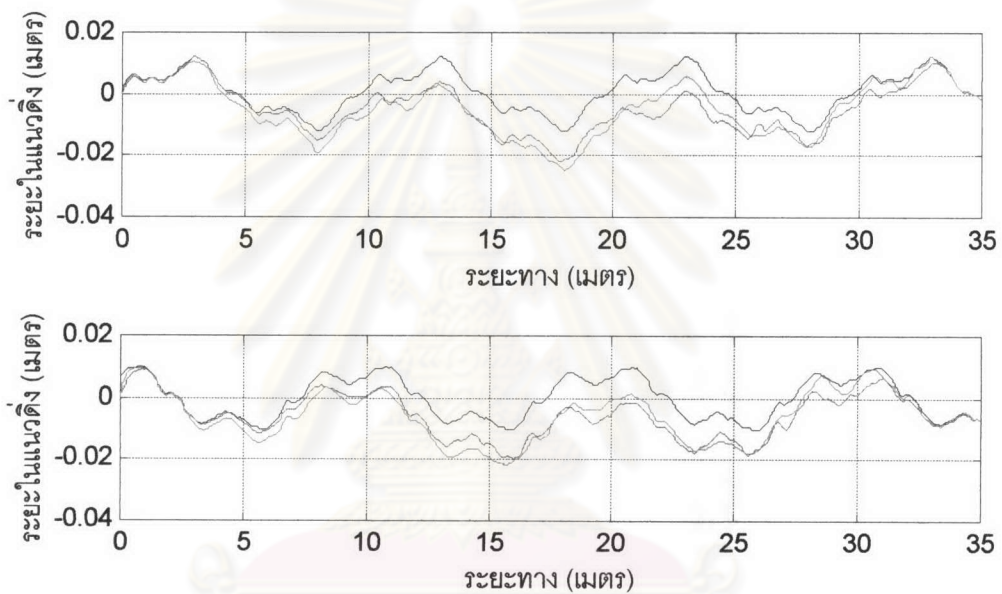
(ง) ความเร็วเท่ากับ 20 เมตร/วินาที

รูปที่ 3.14 ความเค้นที่จุดกึ่งกลางของห้องคาน G1 และ G4 ณ เวลาใดๆ เมื่อรถวิ่งอยู่ในเลนนอกของสะพาน
บนผิวทางที่มีความขรุขระแบบรูป 3.7(ข) ที่ความเร็วรถต่างๆกัน

3.3 การตรวจสอบการสั่นไหวของรถ

เราจะศึกษาถึงความขรุขระของผิวบนสะพานและระบบเพลลาของรถ ที่มีผลต่อการกระจัดของรถ โดยจะพิจารณาที่ระดับชั้นความเร็วของรถซึ่งเราได้กำหนดไว้ในตอนต้นแล้วว่า มี 2 ระดับชั้นความเร็วคือ การกระจัดของรถที่ด้านหน้าและด้านหลัง

เมื่อเรากำหนดให้ค่าสถิติเฟนสและค่าความหน่วงของระบบเพลลาของรถมีค่าสูงมาก ดังนั้นเมื่อรถวิ่งไปบนถนนที่มีความขรุขระ การสั่นไหวของรถควรจะมีลักษณะรูปร่างคล้ายกับหน้าข้างความขรุขระของผิวถนน

รูปที่ 3.15 แสดงการกระจัดของรถที่ด้านหน้าและด้านหลังเปรียบเทียบกับหน้าข้างความขรุขระที่ระยะทางเดียวกันเมื่อกำหนดให้ค่าสถิติเฟนสและค่าความหน่วงของระบบเพลลาของรถมีค่าสูงมาก (— หน้าข้างความขรุขระ, —, — การกระจัดของรถที่ด้านหน้าและด้านหลังตามลำดับ)

จากรูปที่ 3.15 จะเห็นได้ว่าการกระจัดของรถที่ด้านหน้าและด้านหลังจะมีลักษณะรูปร่างคล้ายกับหน้าข้างความขรุขระของผิวถนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่าแบบจำลองที่เสนอขึ้นมาี้มีความน่าเชื่อถือ